

Lauri Läänemets
Siseministeerium
info@siseministeerium.ee

Teie 28.08.2024

nr 14-13.3/75-1

Meie 19.09.2024

nr 13-7/1-2

**Vastuskiri pöördumisele. Varjupaiga-, Rände-
ja Integratsioonifondi perioodi 2021-2027
rakenduskava tegevuste ülevaatamine seoses
varjupaigasüsteemi reformiga**

Lugupeetud siseminister Lauri Läänemets

Täname saadetud informatsiooni ning lisatud ettepaneku eest suunata Kultuuriministeeriumi haldusalas kultuuri- ja spordiprogrammi rahastamiseks kavandatud AMIFI integratsiooni erieesmärgi vahendid varjupaigasüsteemi reformi tegevuste ja vajalike võimelünkade rakendamiseks. Kuulume samuti varjupaiga- ja rändehalduse reformi rakenduskava koostamise ja elluviimise töörühma ning mõistame seeläbi reformi mahukust ning käivitamisest tulenevaid väljakutseid.

Hindasime pakutud muudatuse mõju kohanemisvaldkonnale ning sellest tulenevalt peame mõistlikuks suunata praegusel riigile majanduslikult keerulisel perioodil olemasolevaid vahendeid võimalikult sihstatult ning prioriteetidest lähtuvalt.

Seoses viimaste aastate jooksul toimunud rändetrendide muutumisega ning eelkõige tulenevalt Venemaa Föderatsiooni täiemahulise agressiooni algusest Ukrainas 24.02.2022 on toimunud Eestis järsk rahvusvahelise kaitse taotlejate arvu kasv, mis on omakorda toonud kaasa surve ka kohanemisvaldkonnale. Vastavalt VRKS § 75 lõige 4⁵ punktile 1 on täiskasvanud rahvusvahelise kaitse saajatel (rahvusvahelise kaitse pagulasseisund või täiendava kaitse seisund) kohustus läbida riiklik kohanemisprogramm, mis koosneb Eesti ühiskonda ja igapäevast elukorraldust tutvustavast koolitusmoodulist ja eesti keele õppest.

Näiteks perioodil 24.02.2022-15.09.2024 on Eestis rahvusvahelise kaitse taotluse esitanud 7302 Ukraina kodanikku ning 15.09.2024 seisuga oli 6042-l Ukraina kodanikul kehtiv tähtajaline elamisluba täiendava kaitse seisundi alusel. Võrdluseks kuni 2022. aasta alguseni oli rahvusvahelise kaitse mooduli koolitusmaht keskmiselt 50 inimest aastas. Järgneva kahe aasta osalejate arv kasvas hüppeliselt: 2022. aastal 323 isikut ja 2023. aastal (kuni septembri lõpuni) 2527 isikut. Seoses rahvusvahelise kaitse saajate arvu järsu tõusuga oleme ka varem Siseministeeriumi poole pöördunud uurimaks AMIFI fondi eelarvelisi võimalusi, et pakkuda plaanitust suuremale sihtrühmale täiendava kaitse saanud isikutele kohanemisprogrammi.

Eelnevast lähtuvalt teeme omalt poolt ettepaneku Kultuuriministeeriumi haldusalas kultuuri- ja spordiprogrammi rahastamiseks kavandatud AMIFI integratsiooni erieesmärgi vahendid, mahus 800 000 eurot, suunata rahvusvahelise kaitse staatusega inimeste kohanemisprogrammi keeleõppe ja kohanemismoodulite pakkumiseks. Vajalike vahendite jätkumine kohanemisprogrammi pakkumiseks aitab otseselt kaasa ka EL ühtse varjupaigasüsteemi reformi käivitamisele Eestis.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Heidy Purga
minister